

[Anders Andersen.]

lidt indflydelse, har haft på. Igennem både 1957 og 1958 er der sket et stadigt fald i priserne på de varer, som vi skulle købe i udlandet, medens priserne for de varer, som vi skulle sælge, i samme periode har holdt sig nogenlunde konstant eller for en dels vedkommende, kan man måske sige, har haft en stigende tendens.

Hvor meget det har betydet for valuta-udviklingen i 1959, kan vi vel ikke gøre op på nuværende tidspunkt; i hvert fald foreligger der, så vidt jeg ved, endnu ikke fra det statistiske departement opgørelse af bytteforholdet for den forløbne del af 1959, men til sammenligning kan måske tjene, at alene forbedringen i bytteforholdet fra 1957 og 1958 efter det statistiske departement betød en valutagevinst på ca. 600 mill. kr., og der er vel ingen grund til at tro, at det år, vi er inde i, vil give en mindre fremgang, tværtom, tror jeg vi må sige.

Prisudviklingen på verdensmarkedet har også mere direkte påvirket vore erhvervsforhold og bidraget til den betydelige vækst i produktionen, som året har bragt, men det kan måske nok være foruroligende at se, som også den højtærede finansminister gør opmærksom på, at der har været en betydelig nedgang i industrieksportens stigning i forhold til sidste år.

Andre forhold har også spillet ind. Det tidlige forår gav byggeriet og anlægsvirksomheden usædvanlig gode startbetingelser, og den lange tørre sommer gav trods de vanskeligheder, som tørken skabte for landbruget, på så mange områder øgede produktionsmuligheder, at det for samfundet som helhed vel mere end opvejede de vanskeligheder, som landbruget havde, og skabte basis for en meget høj beskæftigelse.

Alle disse forhold tilsammen har betydet, at vor nationalindkomst i 1959 må forventes at ville ligge omkring en halv snes procent over 1958-niveauet. Jeg deler fuldt ud den højtærede finansministers glæde over denne fremgang, ikke alene fordi den har givet os mulighed for at hale ind på andre vesteuropæiske lande, i forhold til hvilke vi i de foregående år var sakket agterud — jeg tænker her især på produktion og velstandsforøgelse — men også fordi denne udvikling har givet det danske samfund midler, som

rigtigt anvendt kan styrke vore erhverv og dermed vor produktion og beskæftigelse over for de store vanskeligheder, der nu forestår.

Den efter danske forhold meget høje beskæftigelse har imidlertid understreget betydningen af faglig og geografisk bevægelighed; det er spørgsmål, som vi også for har drøftet i det høje ting. Vi må ikke glemme, at trods det meget høje beskæftigelsesniveau har antallet af ledige arbejdsløshedsforsikrede på intet tidspunkt været under 18 000, medens der samtidig på en række områder har været direkte mangel på arbejdskraft. Der er et problem her, som trænger sig på, og som bør nærmere overvejes i den kommende tid.

Vi kan vel heller ikke se bort fra, at den mangel — ja, i visse tilfælde har det ligefrem drejet sig om måneders leveringstid — der i perioder har været på forskellige varer bl. a. til byggeriet, har betydet en formindskelse af kapaciteten i byggevirksomheden. Man kan vist sige, at de enkelte byggeforetagender har lagt beslag på flere produktionsfaktorer i længere tid, end det ellers ville have været nødvendigt. Jeg siger dette for at understrege, at der i sådan en periode kan være grund til at vise tilbageholdenhed med offentligt byggeri, for at det ikke skal gå ud over vort erhvervsbyggeri.

Jeg nævner ikke dette for at bebrejde den højtærede finansminister disse forhold, men blot for at pege på et problem, som trænger sig på, og det er vel blot et eksempel på det langt større problem om produktionsfaktorernes anvendelse.

De forskellige markedsplaner tilsigter at fremme de deltagende landes produktion og levefod netop ved den mest hensigtsmæssige anvendelse af produktionsfaktorerne for derigennem at skabe basis for en mere hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem landene.

Som den højtærede handelsminister forleden sagde, har den gennem de sidste 25-30 år førte afspærringspolitik, hvad enten det har været tilsigtet eller ej, ikke kunnet undgå at få beskyttelsesmæssige virkninger. Og når tilpasning og omstilling er et så stort problem for dansk erhvervsliv, som det er i øjeblikket, så skyldes dette vel blandt andet, at den førte erhvervs politik